

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2009
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Μετάφραση

Όταν όλοι απάντησαν πως ήταν φρέσκο, είπε: «Κι όμως, μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν από τρεις μέρες. Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο, προστατέψτε την πατρίδα. Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης (Ρώμης). Να αποβάλλετε την αυτοπεποίθηση, που είναι υπερβολική σε σας. Μην νομίζετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δε φροντίσετε για την πατρίδα. Θυμηθείτε πως κάποτε η πολιτεία (μας) βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο!» Κι αμέσως άρχισε ο τρίτος καρχηδονιακός πόλεμος, στη διάρκεια του οποίου καταστράφηκε η Καρχηδόνα. Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος, ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Από αυτό το δεδομένο συμβαίνει ώστε να είναι αξιέπαινος αυτός που πέφτει για την πατρίδα, επειδή αρμόζει να είναι πιο αγαπητή σε μας η πατρίδα παρά εμείς οι ίδιοι.

1.α diem: die
muris: muros
oribus: opes
urbis: urbium
commynis salutis: communi salute

1.β quae: quod
neminem: nullius
vos ipsi: vobis ipsis
is: eas

1.γ prope: propius
extreme: extero
magis: maxime
cariorem: carissimarum

2.α dixissent: dic
delerptan esse: decerptum iri
cavete: cautum
tutamini: tutandi
nolite: nolles
fit: fierent
cadat: cecidistis
esse: fuerimus

2.β habemus
Χρονική αντικατάσταση:
• Ενεστώτας: habeamus

- Παρατατικός: haberemus
- Μέλλοντας: habituri simus
- Παρακείμενος: habuerimus
- Υπερσυντέλικος: habuissimus

Sumptum est: Απαρέμματα

Ενεστώτα: sumere

Παρακειμένου: sumpsisse

- 3.α** ante diem: εμπρόθετος προσδιορισμός χρόνου στο decerptam esse
 decerptam esse: αντικείμενο στο scitote, ειδικό απαρέμματο (ετερόπτωτος)
 Carthagine: απρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο στο decerptam esse.
 oribus: αφαιρετική του μέσου στο confidere.
 vobis: δοτική προσωπική κτητική στο est.
 puricum: επιθετικός προσδιορισμός στο bellum.
 utilitaris: γενική αντικειμενική στο priditor.
 cariorem: κατηγορούμενο στο patriam μέσω του esse.
 esse: υποκειμένο του απροσώπου ρήματος decet, τελικό απαρέμματο.

3.β ut laudare eum debeamus

3.γ nobismet ipsis

4.α cum omnes recentem esse dixissent:

χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο inquit. Εισάγεται με τον ιστορικό η διηγηματικό cum που υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση αιτίου –αιτιατικού μεταξύ της δευτερεύουσας και της κύριας πρότασης, εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού για το προτερόχρονο στο παρελθόν (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο – inquit) σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων.
 ubi omnes recentem esse dixerunt (ή dixerant)

qui pro re publica cadat

αναφορική επιθετική προσδιοριστική στο is, εκφέρεται με υποτακτική (cadat), λόγω έλξης από το laudandus est και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (cadat), σε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο (laudandus sit) για το σύγχρονο στο παρόν σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων

4.β oribus urbis ne confisi sitis

4.γ Cato monet eos ut fiduciam, quae nimia illis set, deponant. (υποτακτική ενεστώτα)